

ЮНИЙ МОДЕЛІСТ-АРХІТЕКТОР

№ 3-4 2013

Храм Успіння
Пресвятої
Богородиці,
м. Кондопога,
Республіка
Карелія,
Росія,
1774 р.

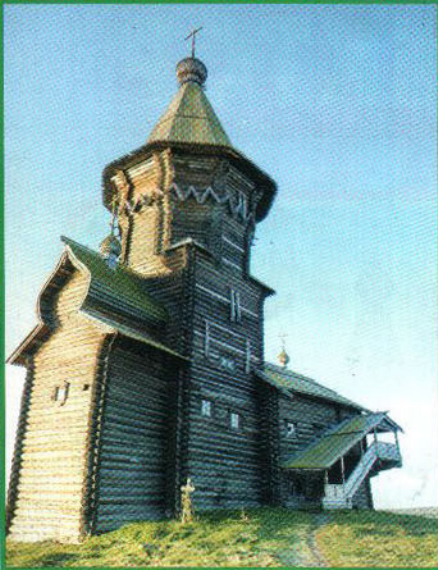

Модель,
масштаб
1:130

УСПЕНСЬКА ЦЕРКВА – АРХІТЕКТУРНЕ ДИВО

Ідея Євгена Потапова. Стаття Владислава Кузнецова. Консультант протоієрей Анатолій Чертополох.

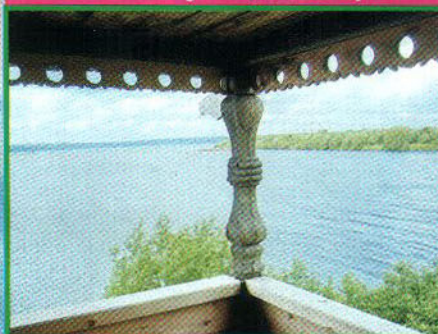
Успенська церква, м. Кондопога, Карелія, Росія.

Фото кінця XIX століття. Ще поряд стоять шатрова дзвіниця і храм Різдва Богородиці.

Тепер храм самотньо пливе у небесній блакиті, відбиваючись у водах озера.

Вид на озеро з ґанку.

Православний храм Успіння Пресвятої Богородиці (Успенська церква), що знаходиться поблизу міста Кондопога в Росії, – унікальна пам'ятка стародавнього дерев'яного будівництва. Велична і надзвичайно легка вона гордо височіє над водами Онезького озера.

Це одна з найвищих (42 метри) православних дерев'яних церков. Нагадаємо, що її сусідка – славнозвісна Покровська церква – на острові Кижі у висоту досягає лише 37 метрів. А найвищою у цих краях є церква Воскресіння Господнього в селі Піяла Архангельської області, яка здійснюється у небо аж на 45 м.

Історія Успенської церкви оповита таємницями, а щодо її архітектурного стилю, то й досі для вчених залишається загадкою його походження. Ще з петровських часів у цих північних поселеннях розпочалося бурхливе металургійне виробництво. На заводах виготовляли ядра і гармати, які потрібні були для війни з Туреччиною. Усі роботи виконували підневільні кріпаки-селяни. Вони днями працювали на заводі, а свої сім'ї не могли прогосподувати, бо не було коли їм поратись у власному господарстві. Тому в народних масах почало наростати невдоволення, виникали заколотницькі настрої.

Почастішали втечі з заводів. Ця стихія прихованої непокори стала передвісником селянського бунту, нищівного і жорстокого – як це не раз було в Росії. Зрештою селянам урвався терпець. Острів Кижі, який був неподалік від Кондопоги, став центром народного повстання в 1769 році. Його безжально придушили. Проте дійшов до нас більш відомим бунт Омеляна Пугачова, що стався майже одночасно, в 1773–1774 роках.

От якраз на згадку про Кижівське повстання вольовничий народ побудував Успенський храм у 1774 році. Волелюбне самоусвідомлення місцевих жителів не могло не вплинути на архітектурний образ храму. Мрії про визволення, скорбота за загиблими в Кижях земляками, віра в краще майбутнє – саме такі по-

мисли хотіли передати своїм нащадкам творці храму-обеліску.

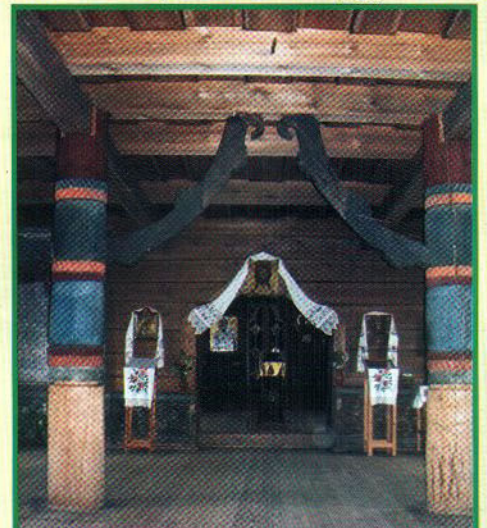
Згадку про Успенську церкву коло Кондопоги залишив відомий академік архітектури Л. В. Даль, який в 1876 році у складі експедиції зробив ретельний опис усіх церков Онезького краю. А все через те, що тоді у Москві ще не завершилося будівництво храму Христа Спасителя. От для того, щоб втілити у головному храмі Росії найкращі традиції церковного народного зодчества, уряд і відрядив експедицію, з метою ретельного вивчення північної архітектури.

А Успенська церква справді народна, бо ще Даль, вивчаючи історичні довідки, так і не зміг дізнатися, хто ж був архітектором цього дива.

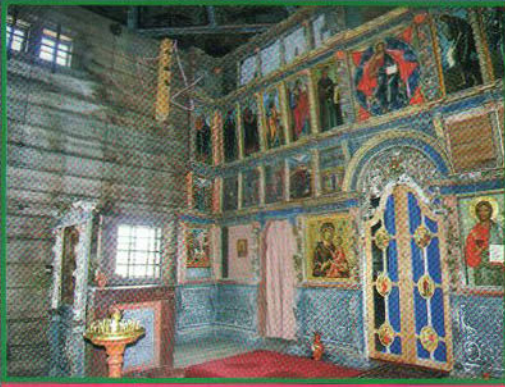
Тоді храм не стояв один, зовсім поруч дерев'яний ансамбль доповнювала шатрова дзвіниця і ще один храм – Різдва Пресвятої Богородиці. Це видно із давньої фотографії кінця XIX ст. На сьогодні Успенська церква стоїть самотня, бо дзвіниця і другий храм не збереглися, їх розібрали у 1935 році.

Щорічно численні відвідувачі поспішають на Кондопозьку землю, щоб зустрітись з цим надзвичайно натхненним дивом архітектури.

Пробираючись по дорозі уздовж величезного Кондопозького целюлозно-паперового заводу, важко

Два стовпи-велетні утримують балки стелі.

Іконостас храму.

собі уявити, що десь ось тут, зовсім поруч, серед цих величезних заводських труб стоїть знаменитий на увесь світ дерев'яний храм, визнаний одним із найвищих досягнень шатрової архітектури XVIII століття, і знаходиться під охороною ЮНЕСКО.

Успенську церкву легко побачити здалеку. Висока, але в той же час витончена, вона ніби пливе в блакитному небі, відбиваючись у дзеркальних водах Онезького озера.

Силует храму неначе тремтить, як полум'я гігантської свічки, запаленої творцем над водами.

Начебто невагомий, небесний, бо з легкого дерева і водночас монументальний і величний. Успенський храм відображає сутність північного народу. Дивовижна простота, виражена деревом, перебуває в гармонії з природою і навколишнім світом.

До храму довелося довго добиратися. Та коли побачили це диво – ні на мить не пошкодували.

Піднімаємось крутими сходами з навісом. А на горі з різьбленого терема-ґаночка красвид на озеро настільки гарний, що не хочеться від нього відриватися.

Заходимо всередину. Викликає захоплення інтер'єр церкви. У про-

сторій трапезній два стовпи-велетні утримують балки стелі.

Пахне деревом. Непередавано затишно. Стіни збудовано з ретельно підігнаних колод. Одрозу впадає у вічі п'ятиярусний різьблений іконостас у стилі барокко – найголовніша частина храму. Широкі, прикрашені візерунками, стоять уздовж стін лавки.

Нарешті побачили знамените «небо» – дерев'яний писаний купол. Іконописна стеля-небо Успенського храму в Кондопозі – єдиний зразок композиції «Божественна літургія» в діючій церкві. В центральному медальйоні неба – образ «Христос Великий Архієрей». Навколо Христа в рамці центрального кола і на 16 іконах зображено Херувими з Серафимами та ангели в дияконівському вбранні з літургічними атрибутами в руках. Вони рухаються по колу із заходу на схід.

Скрізь на іконах білосніжні, біліші снігу, вишиті візерункові рушники. Від побаченого защемило серце, бо в цьому суворому північному краї рушники нагадали щось рідне і по домашньому тепле – українське. Світло падає з невеликих віконець і золотисто відтіняє фактуру дерева.

Тут така благодать і краса, що немає ніякого бажання звідси йти. Так і хочеться ще трішечки побути, іще постояти. З'ясуємо, що можна подати записки. Пишемо, щоб на літургії донесли до Господа у молитві прохання про наших близьких. На свята тут правиться служба.

Нарешті вийшли з церкви, подякували, обійшли її ще раз навкруги.

Стежинкою серед густої трави, а далі по містках добралися до озера, яке виблискувало у вранішніх променях.

Це місце дарує відчуття якогось спокійного піднесення. Вода озерна прозора, небо ясно-блакитне, хмари білосніжні, сонце золотисто-ніжне, аромат трави і сувора неповторна дерев'яна красуня-церква.

Іконописна стеля «небо».

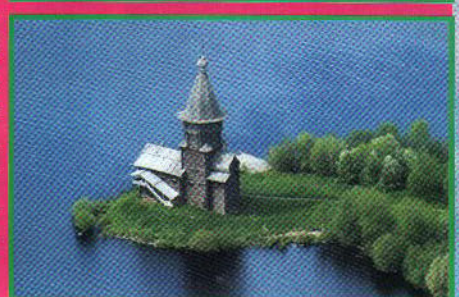
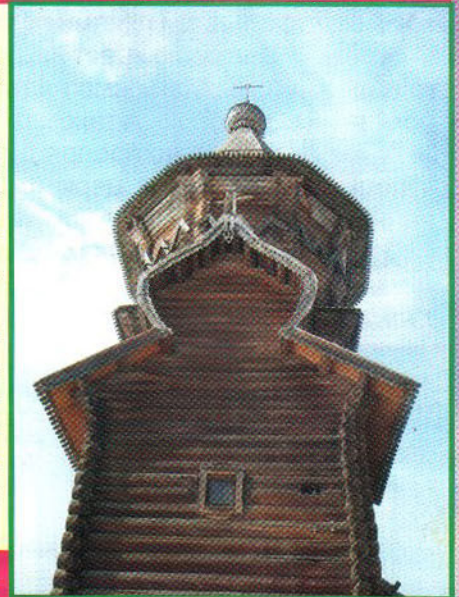
Ікона «Спас Нерукотворний».

Як і в нашій Україні, на іконах вишиті рушники.

Образ «Христос Великий Архієрей»

ВЧИМОСЯ МАЛЮВАТИ ХРАМ

Друзі! Справжні архітектори вміють добре малювати, бо будь-який проект спочатку починається з ескізу, а вже пізніше перетворюється на креслення і розрахунки.

От сьогодні спробуємо поетапно намалювати відомий храм Покрова на Нерлі, Росія, 1158 р.

Крок 1. У нижній частині аркуша ставимо крапку, із якої малюємо три лінії: одну вертикально і дві нахиліно.

Крок 2. Добудовуємо паралелепіпед, його основу та два бокових ребра.

Крок 3. Проводимо вертикальну лінію для побудови на ній купола і ставимо чотири позначки. Також проводимо ще чотири вертикалі на бокових сторонах паралелепіпеда.

Крок 4. Малюємо основу купола у вигляді дуги, далі вежу, яка виходить із цієї основи, і в кінці будуємо основні елементи самого купола. На боковій стіні декількома дугами підкреслюємо елементи церкви, які виступають у вигляді напівциліндрів.

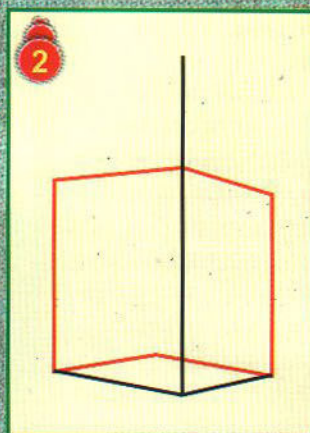
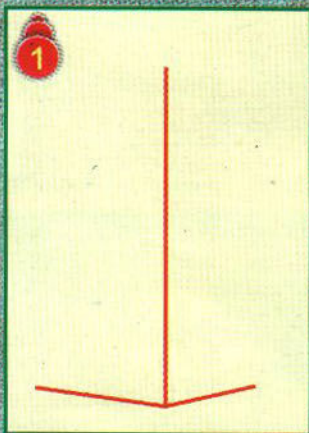
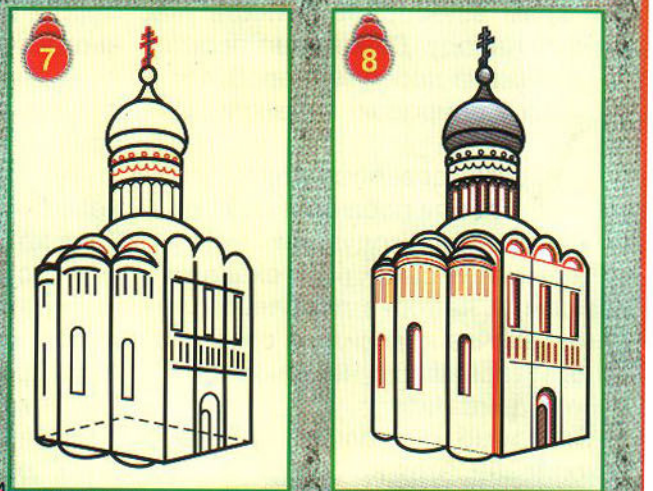
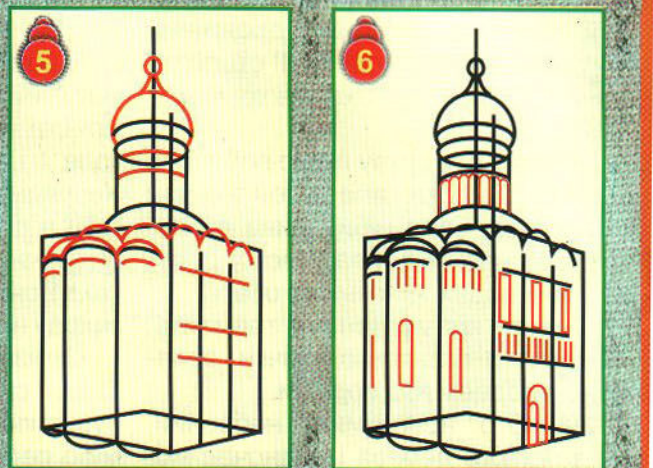
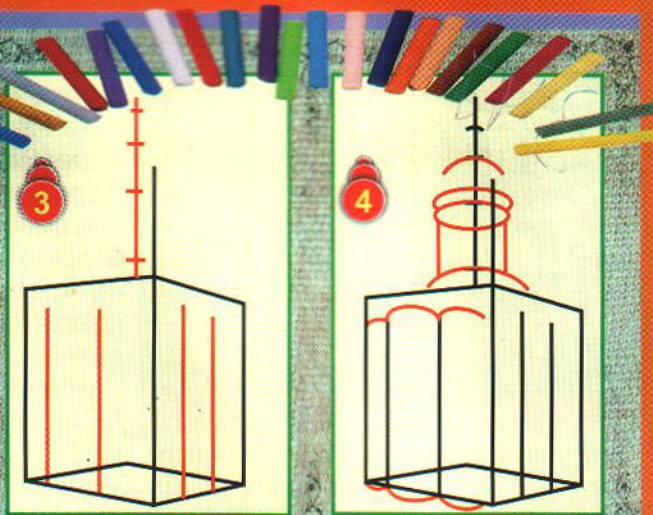
Крок 5. Добудовуємо купол споруди. За допомогою дуг передаємо форму верхніх дугоподібних виступів стін церкви. З правого боку декількома лініями розбиваємо стіну на кілька частин.

Крок 6. По периметру пілястр вставляємо ряд маленьких еліпсоподібних вікон. З лівого боку, на кожному з виступів, малюємо по одному вікну, а також декількома вертикальними лініями показуємо вирізи у вежі.

Крок 7. Малюємо хрест над куполом, показуємо його падаючу тінь. Малюємо падаючу тінь від вежі на куполі, який є основою. А також тіні у вікнах та дверях.

Крок 8. Детально пропрацюємо дрібні деталі на куполі, вежі та стінах церкви. Застосовуємо штрихування споруди для надання їй натуральності й об'єму.

Урок завершено. Далі малюнок, зроблений олівцем, можна розфарбувати. Надсилайте ваші малюнки до редакції, кращі з яких буде надруковано!

Православні дерев'яні храми світу

Шановні архітектори! Успенський храм у Кондопозі не поодинокий. Подивіться, які дивовижно гарні храми існують ще у світі. Наводимо їх рік побудови та висоту. Більшість із них збудовано без жодного цвяха.

Свято-Миколаївський храм, збудований козаками, м. Вінниця, Україна, 1746 р., 25 м.

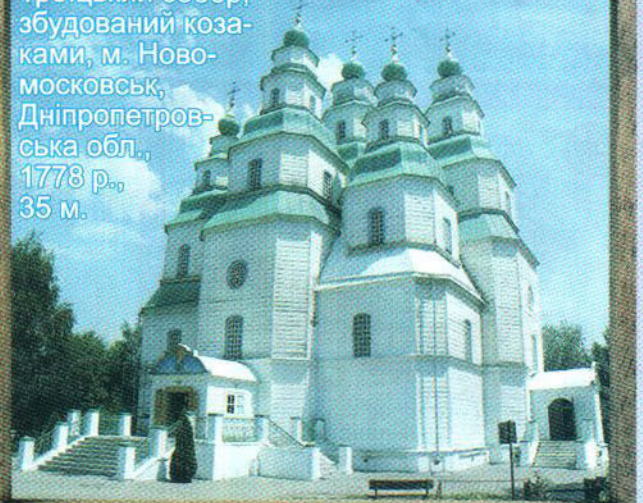
Троїцький храм, острів Кінг Джордж, Антарктида, 2012 р., 15 м.

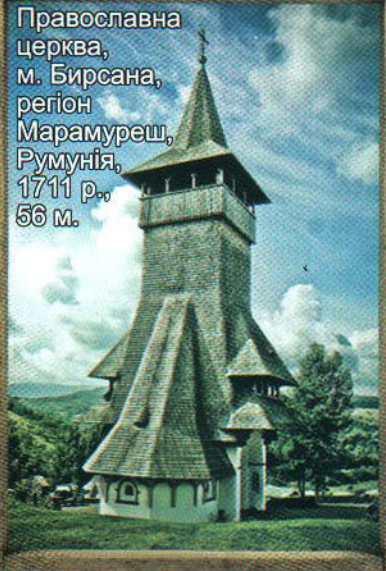
Преображенський храм, о. Кижі, Карелія, Росія, 1714 р., 37 м.

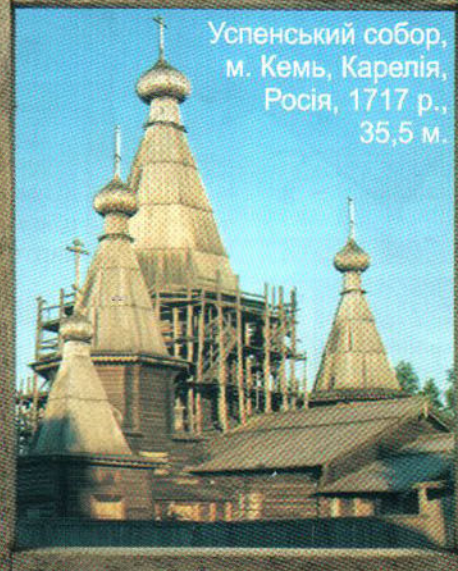
Троїцький собор, збудований козаками, м. Новомосковськ, Дніпропетровська обл., 1778 р., 35 м.

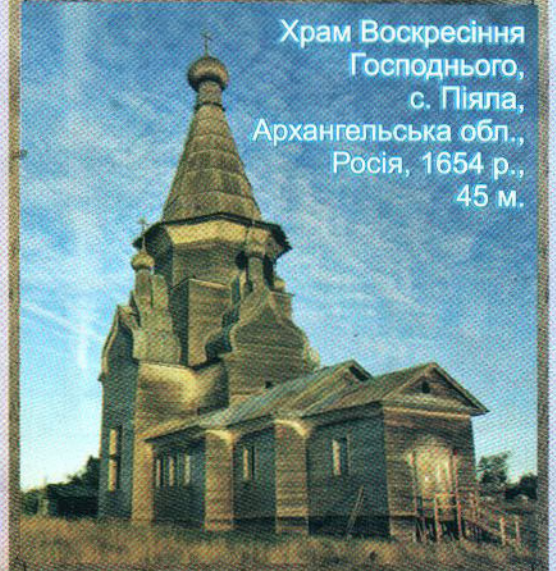
Православна церква, м. Бирсана, регіон Марамуреш, Румунія, 1711 р., 56 м.

Успенський собор, м. Кемь, Карелія, Росія, 1717 р., 35,5 м.

Храм Воскресіння Господнього, с. Піяла, Архангельська обл., Росія, 1654 р., 45 м.

Конкурс «ЗБЕРІТЬ 3 ПАЗЛІВ ВЕСЕЛУ КАРТИНКУ!» для передплатників усього 2013 року

Друзі! Виріжте ці пазли і наклейте їх у відповідні клітинки «ШКОЛЬНОГО КАЛЕНДАРЯ 2013», який було надруковано у першому номері журналу. Перед вами 3-й і 4-й пазли. Отримавши всі номери за 2013 рік, ви поступово зберете з пазлів ВЕСЕЛУ КАРТИНКУ. От тоді, для участі у конкурсі, виріжте картинку з календаря і надішліть її до редакції. **Призи переможцям надійдуть поштою. Бажаємо успіхів!**

Модель замка Нойшванштадт

Друзі! Надішліть цей купон до редакції. Нас цікавить ваша думка про журнал «ЮМА». ▼

3-4 КУПОН ЗВ'ЯЗКУ

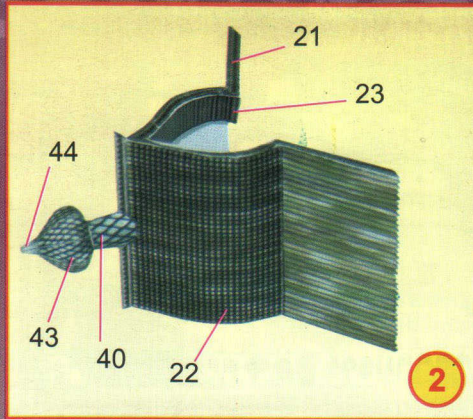
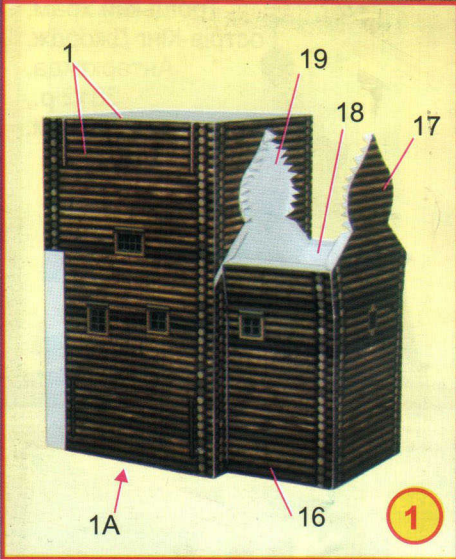
Друзі! Чи сподобався вам цей номер «ЮМА»?

Так Ні Не дуже

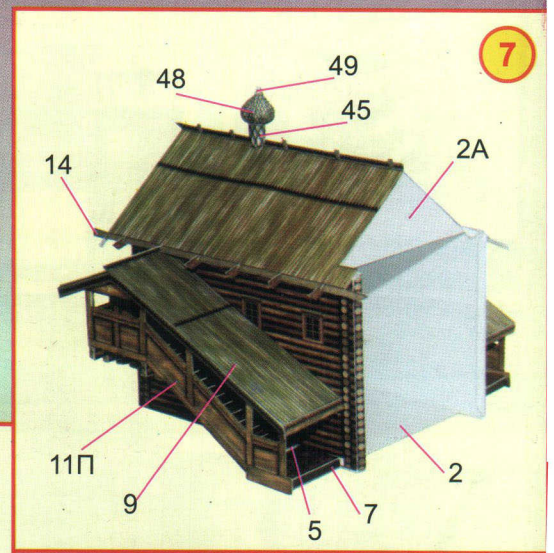
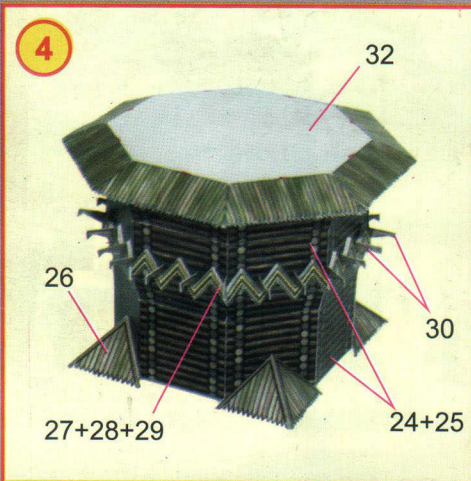
Потрібну клітинку закресліть.

Схема побудови моделі

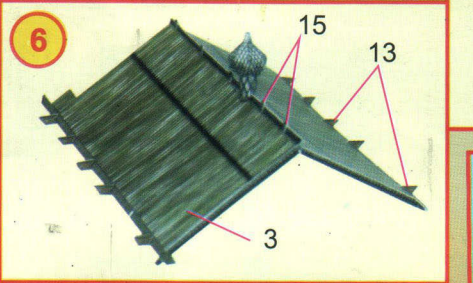
Розробник Євген Потапов

З'єднати позиції 1, 2.

З'єднати позиції 3, 4.

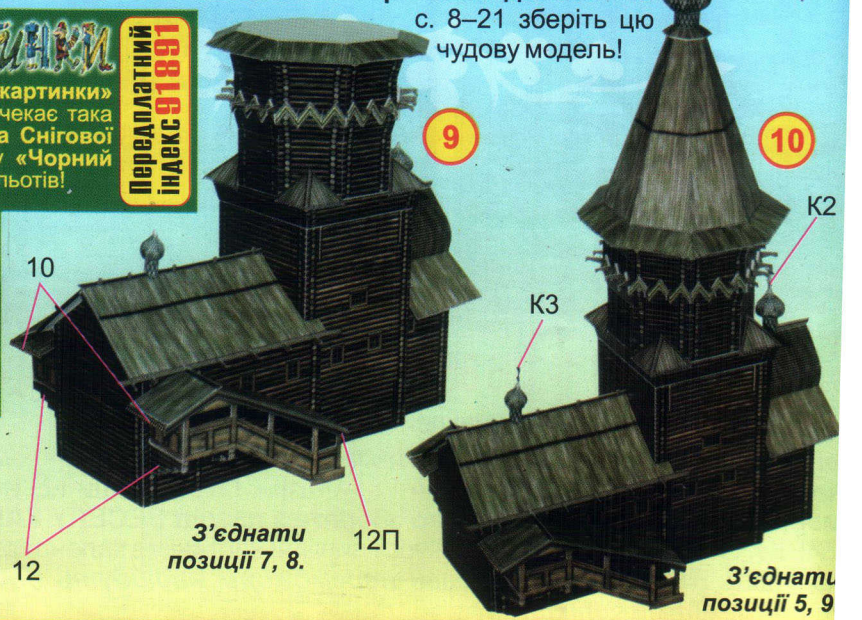
Шановні архітектори! Уважно прочитайте цю «Схему» та «Інструкцію» на с. 21, а тоді з картонних деталей на с. 8–21 зберіть цю чудову модель!

ВЕСЕЛІ КАРТИЧКИ
 У журналі «Веселі картинки» № 3 на початківців чекає така модель вертольота Снігової Королеви з коміксу «Чорний замок». Веселих польотів!

ПЕРЕДАТНИЙ ІНДЕКС 91891

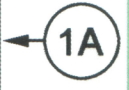
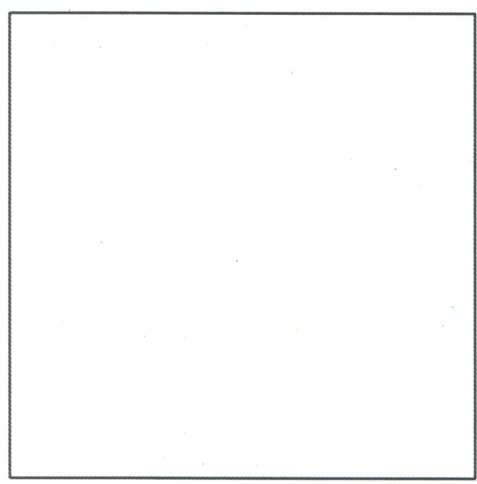
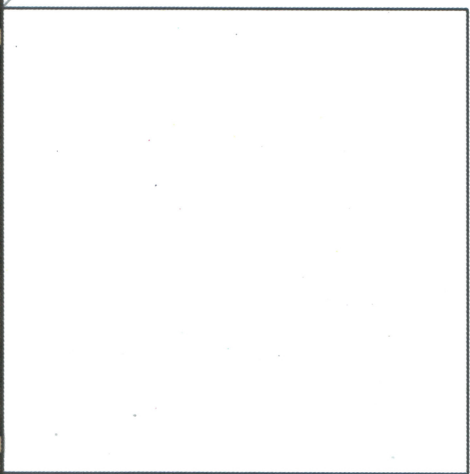
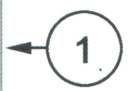
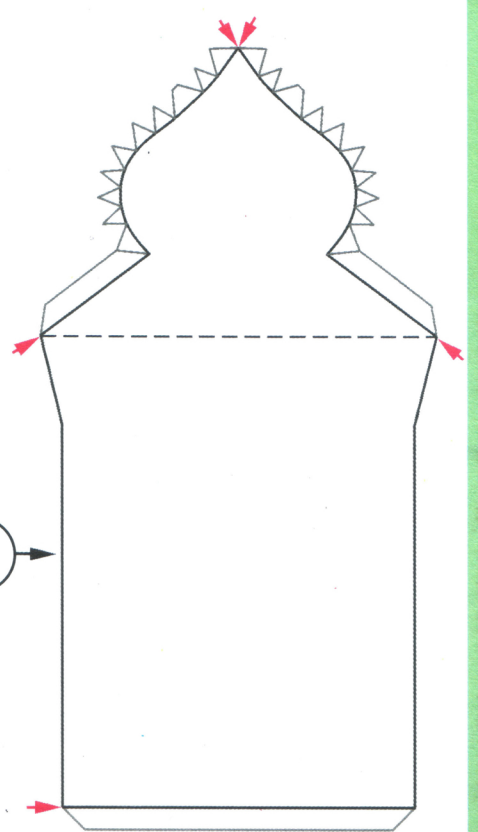
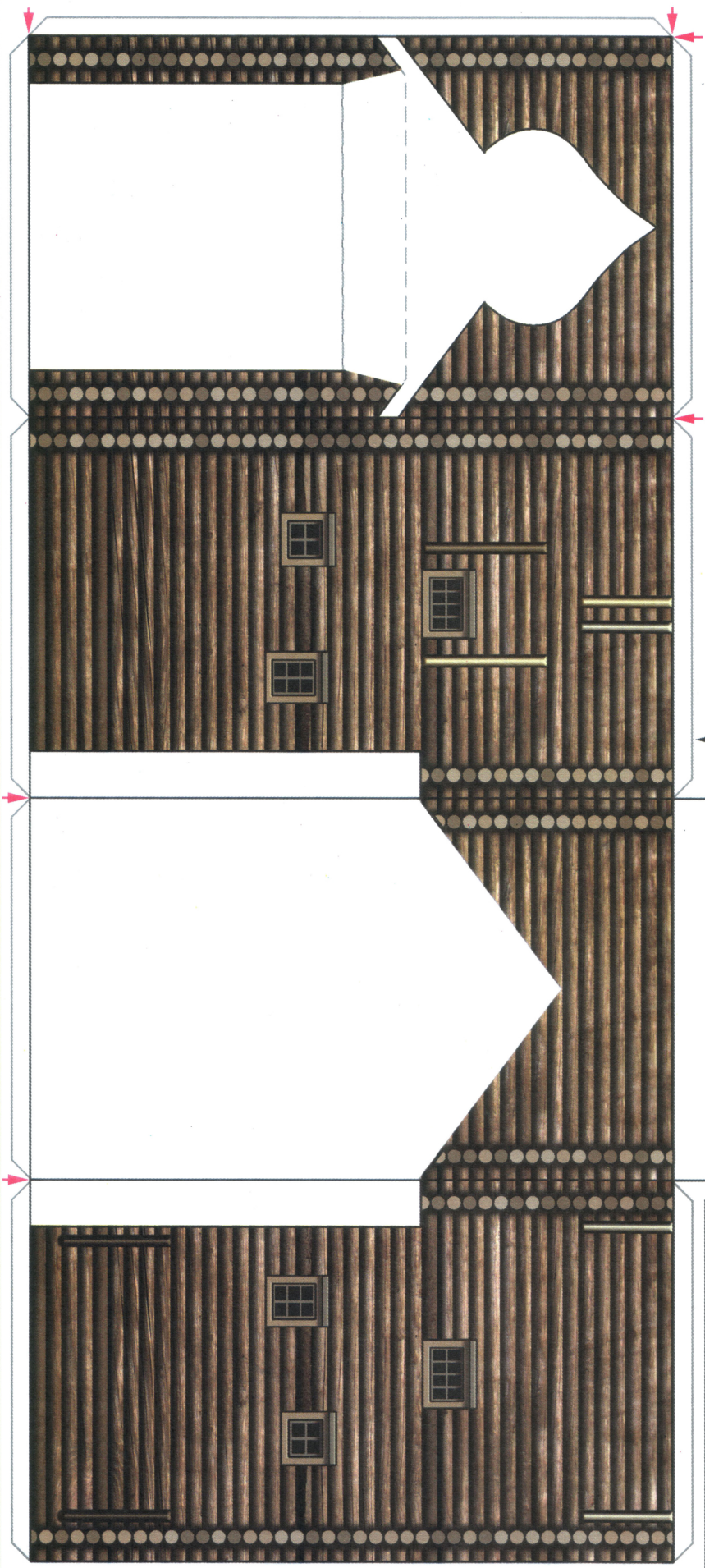
Прізвище, ім'я _____
 Школа, клас _____
 Адреса _____
 Телефон _____

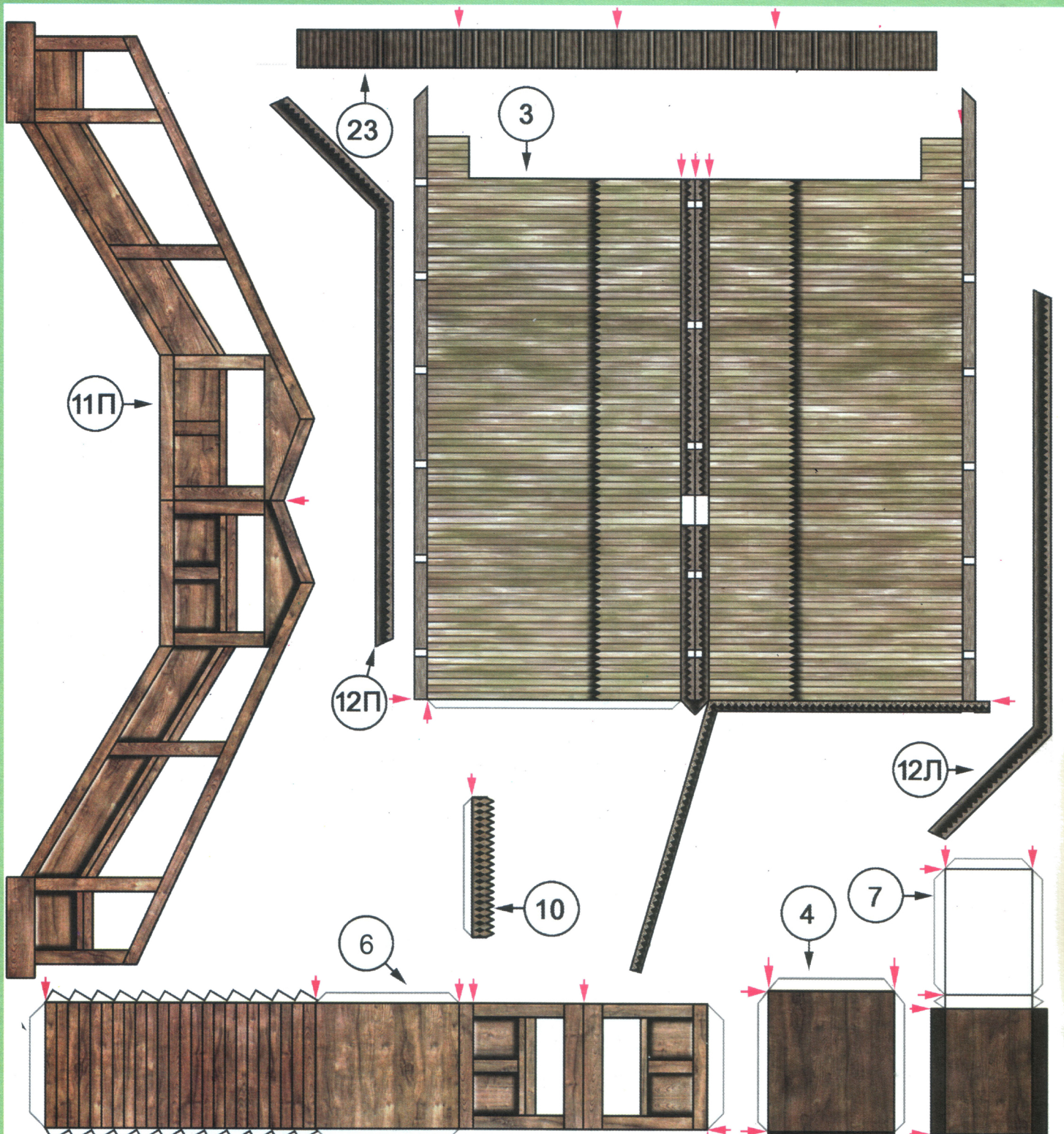
№ 4 № 3

З'єднати позиції 7, 8.

З'єднати позиції 5, 9

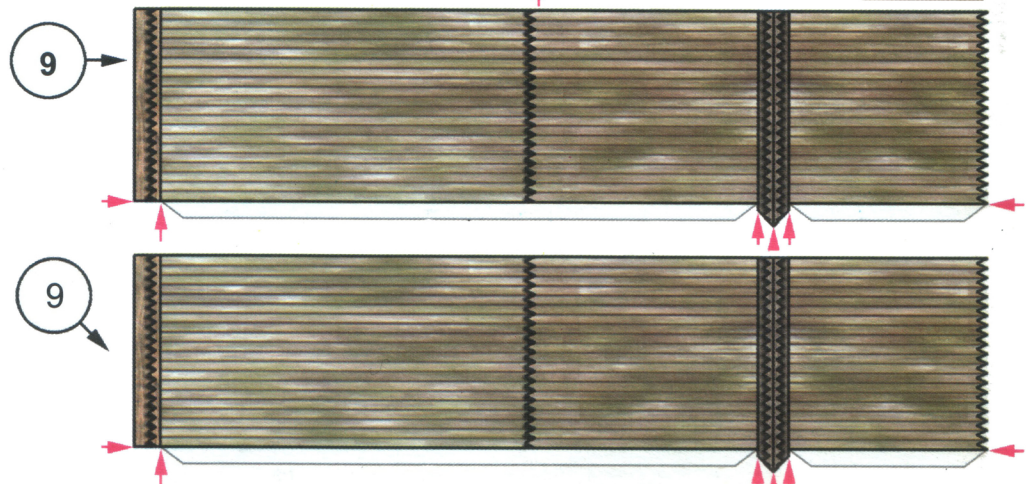

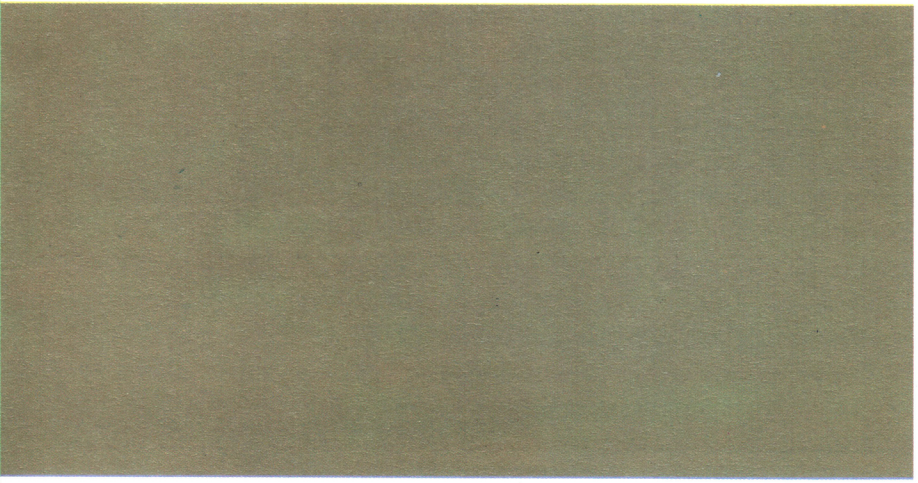
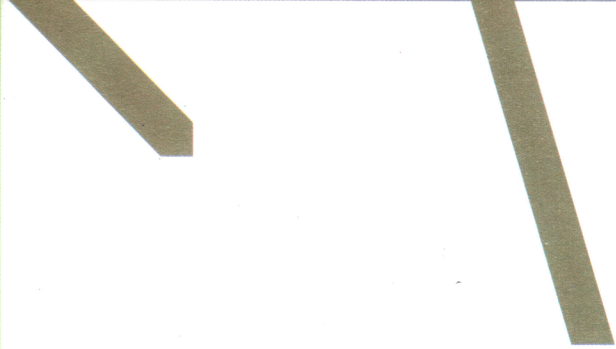
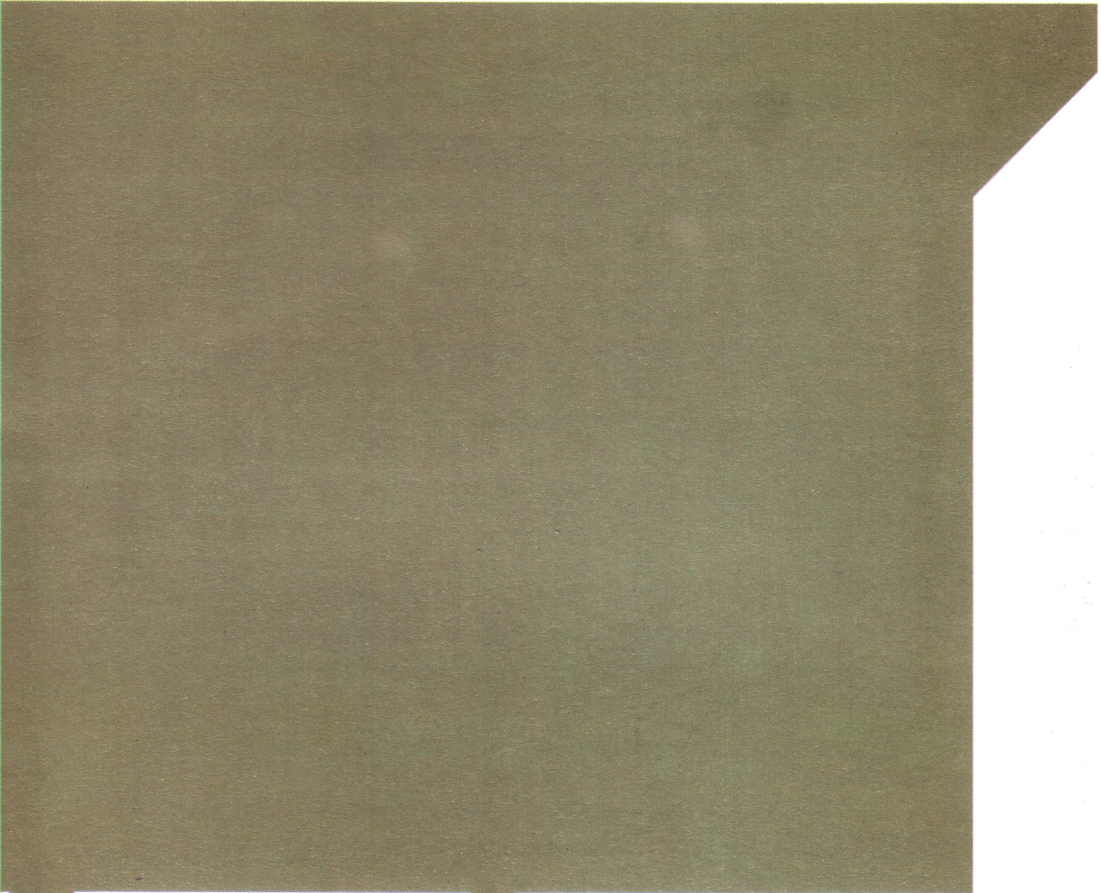

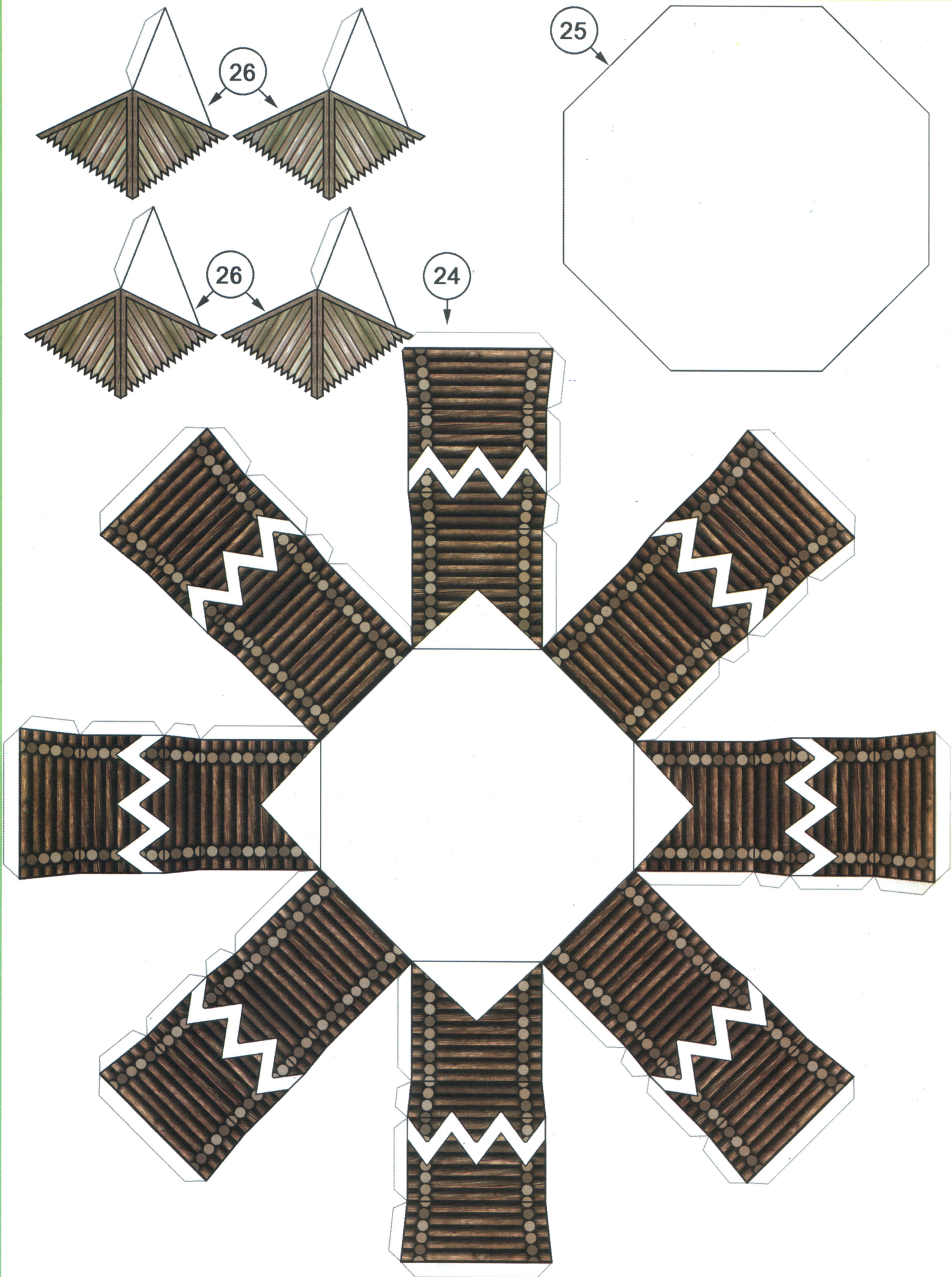
ТЕХНІЧНА ГРА БИТВА АРХІТЕКТОРІВ

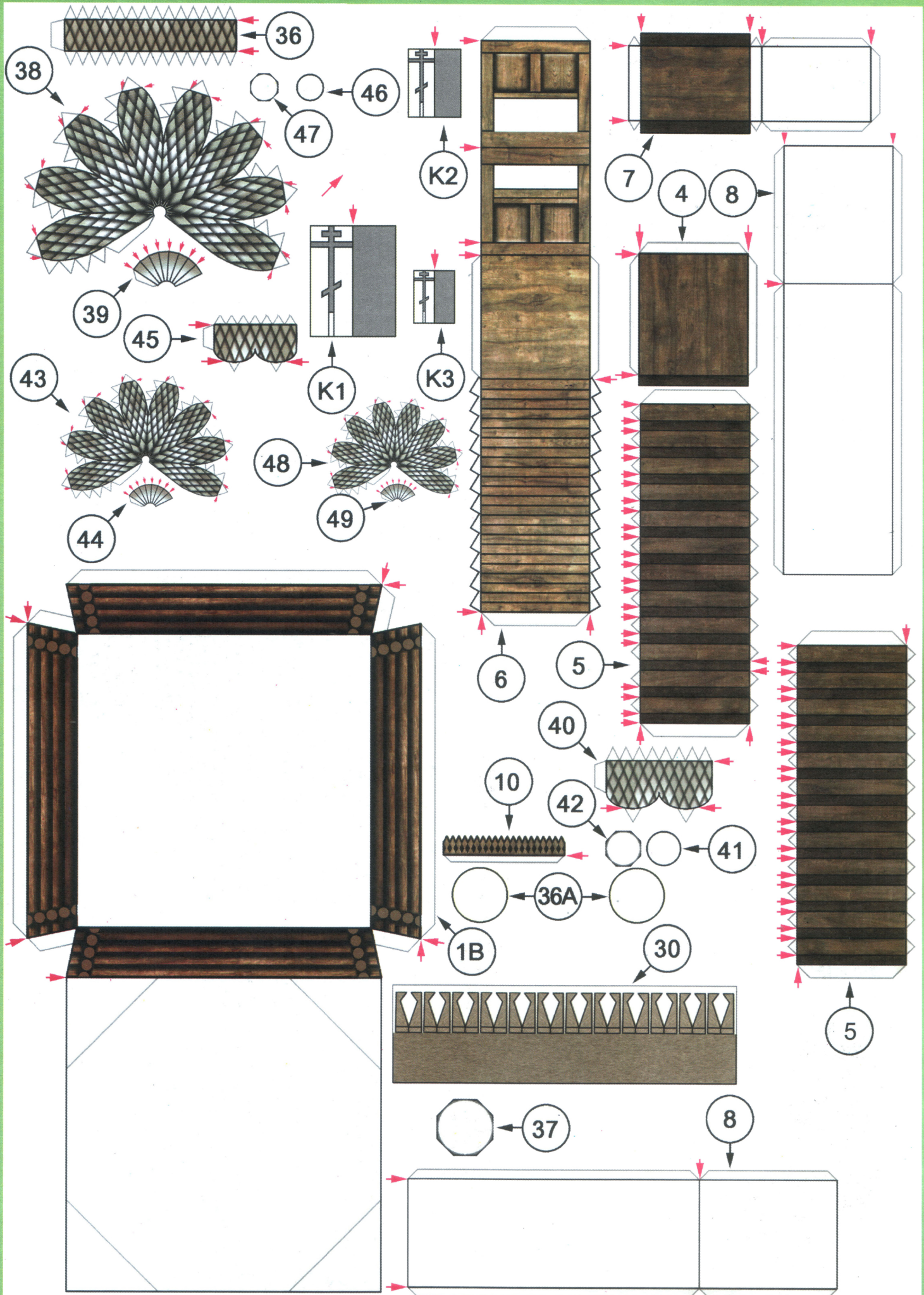
Друзі! З цього номера ми починаємо друкувати картки для гри «БИТВА АРХІТЕКТОРІВ». На кожній картці буде своя модель, і гравці змагатимуться за кращими технічними показниками тієї чи іншої споруди.

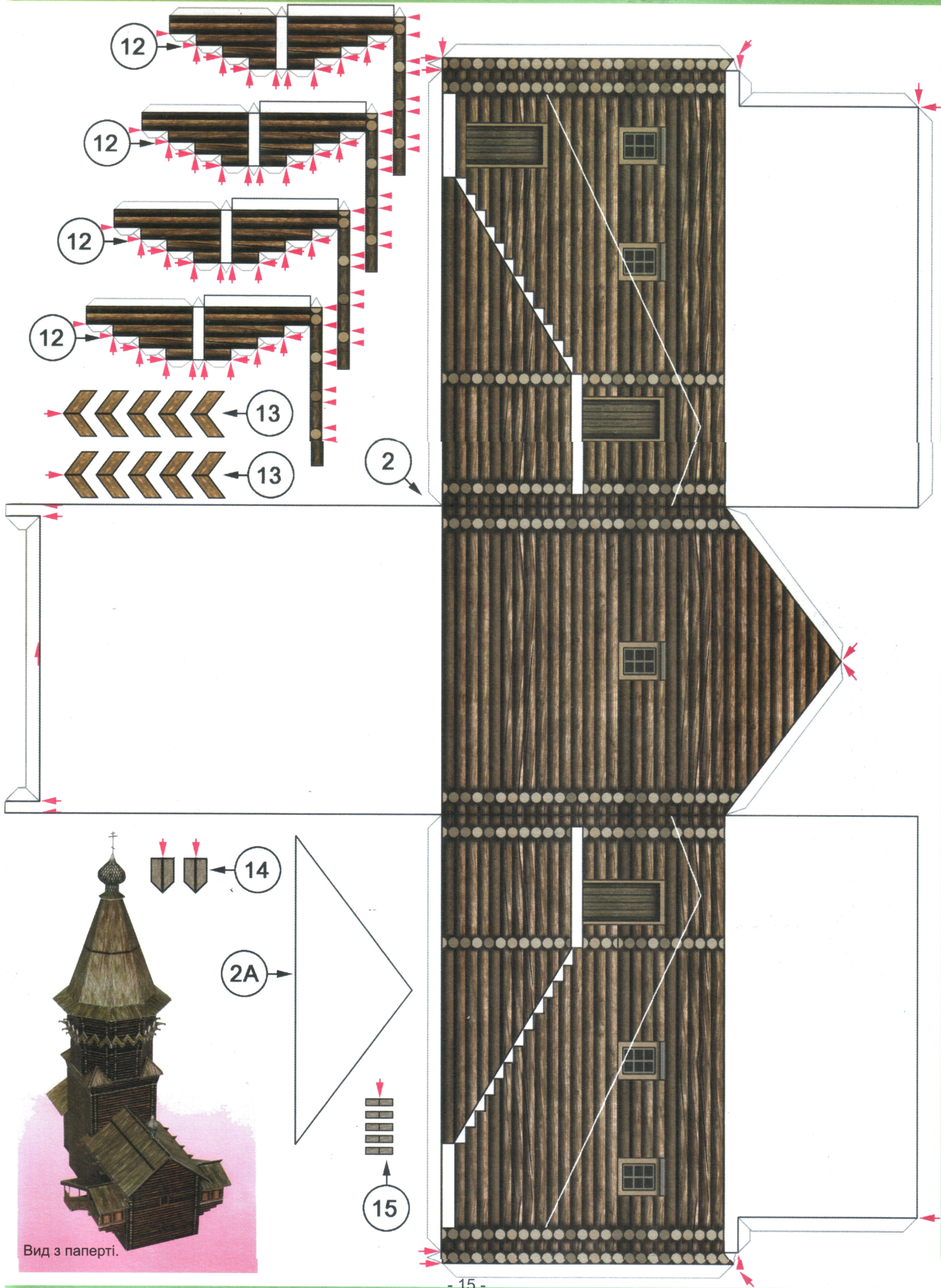
Склейте лицьову і зворотню частини картки на с. 21. У наступних номерах будуть інші картки. З часом ви назбираєте їх необхідну кількість для технічної гри. Її правила також буде надруковано в наступних номерах. **Збирайте моделі, вивчайте з нами архітектуру і вигравайте!**

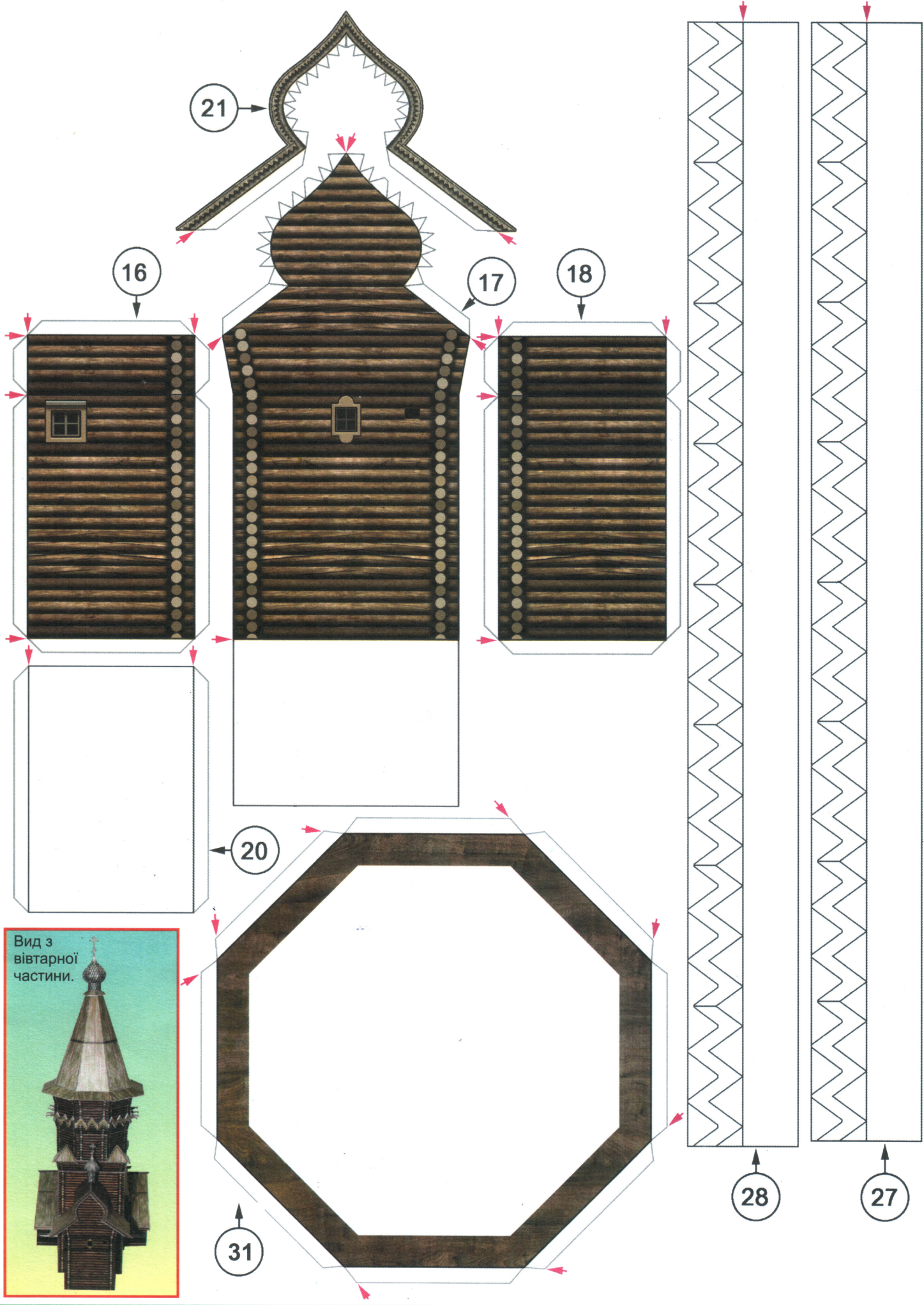

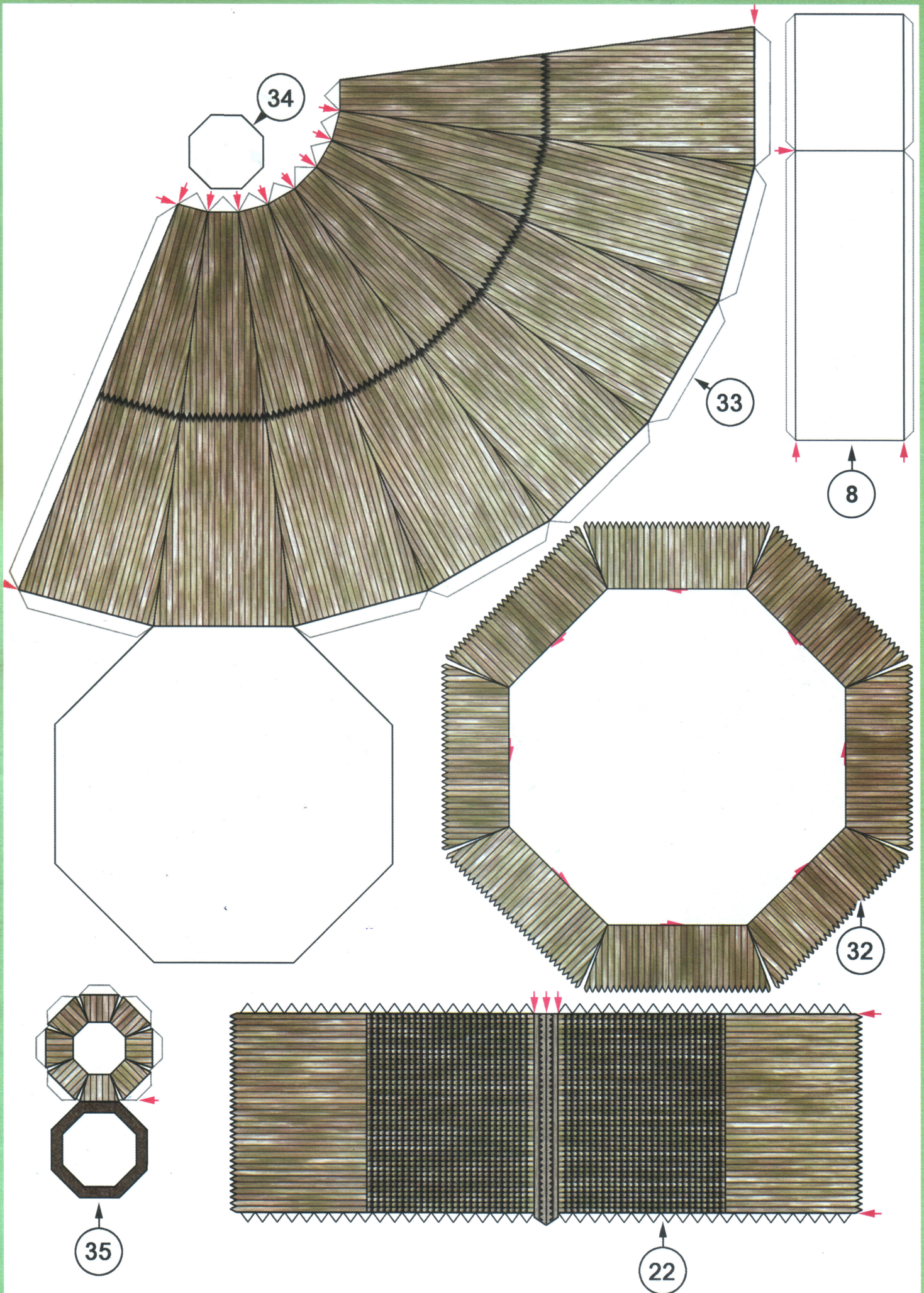

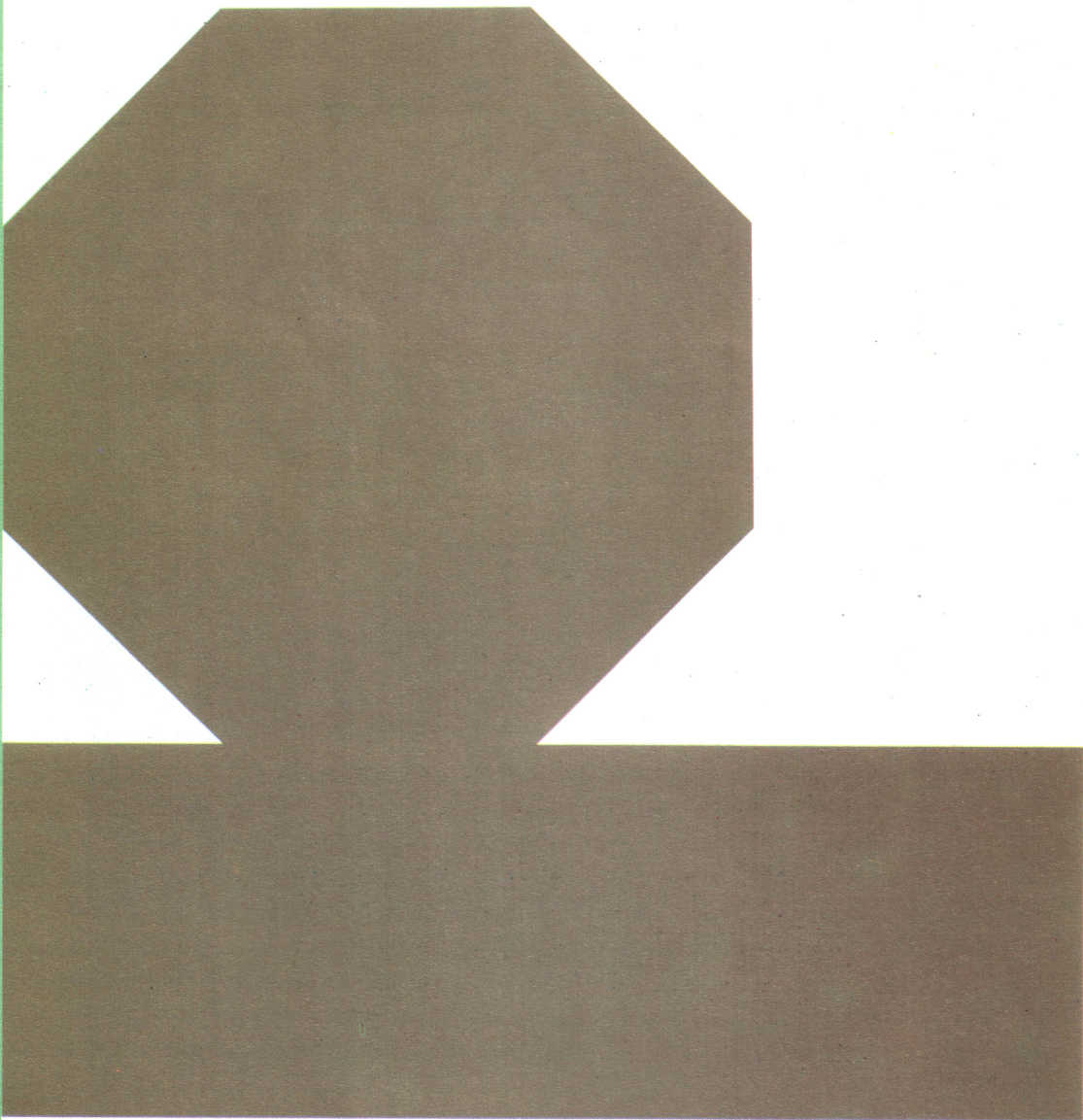

ІНСТРУКЦІЯ ПОБУДОВИ МОДЕЛІ

Розробник
Євген Потапов

ПІДСУМКИ КОНКУРСУ «ЗНАЙДІТЬ ТАЄМНИЦІХ ГЕРОІВ»

Передплатників, які протягом року зібрали з пазлів таємничих героїв, нагороджено такими призами: **РАДІОПРИЙМАЧ**: Височинський Іван, м. Скадовськ Херсонської обл.; **СТЕРЕОНАВУШНИКИ**: Круподорова Надія, с. Времівка Донецької обл.; **БОБЧЕНКО Аліна**, м. Козелець Чернігівської обл.; **КАЛЬКУЛЯТОР**: Бондаренко Василь, с. Удачне Донецької обл.; **Воропай Сергій**, м. Ізюм Харківської обл.; **СУВЕНІР**: Кравченко О., с. Лебедин Черкаської обл.; **Коротич Даниїл**, с. Василівське Запорізької обл.; **Кошкін Олександр**, м. Березне Рівненської обл. **Призи переможцям надійдуть поштою.**

Вітряний млин, Нідерланди

Модель, масштаб 1:150

«ЮМА» № 2/13

1	Довжина з дощовою, м	20
2	Ширина, м	16
3	Висота з лопатами, м	51
4	Час будівництва, роки	2
5	Коли побудовано, рік	1672

Індекс 49498 **ЮНІЙ**
МОДЕЛІСТ-АРХІТЕКТОР

Журнал для майбутніх архітекторів і дизайнерів споруд

БІТВА АРХІТЕКТОРІВ

ТЕХНІЧНА ГРА

ВІТАЄМО ПЕРЕМОЖЦІВ КОНКУРСУ «ПРИЗОВА ПЕРЕДПЛАТА»!

Переможці серед передплатників, які надіслали абонементи на конкурс, виграли такі призи: **КОЛОНКИ ДЛЯ КОМП'ЮТЕРА**: Місюкевич Тарас, м. Стрий Львівської обл.; **РАДІОПРИЙМАЧ**: Оголь Петро, м. Пирятин Полтавської обл.; **СТЕРЕОНАВУШНИКИ**: Мирончук Володимир, с. Крупець Рівненської обл.; **КАЛЬКУЛЯТОР**: Григоршин Василь, м. Могилів-Подільський Вінницької обл.; **СУВЕНІР**: Молибог Анна, м. Запоріжжя, **Фастюк Олег**, м. Острог Рівненської обл.; **Зайченко Василь**, м. Комсомольськ Полтавської обл. **Призи переможцям надійдуть поштою.**

